

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep.

0030 OSLO

Dato: 30. januar 2004
Vår referanse: 2003/1186
Saksbehandler: Biørn Bogstad
Juridisk seksjon
Telefon: 22 24 17 13
E-post: biorn.bogstad@spk.no
Deres dato: 30. september 2003
Deres referanse: 200307611-/ANG

Forslag til ny lov om universiteter og høyskoler

Saken gjelder Utdannings- og forskningsdepartementets høringssak om forslag til ny lov om universiteter og høyskoler. Forslaget er utarbeidet av det såkalte Ryssdalutvalget, og er trykt som NOU 2003: 25.

Statens Pensjonskasse (heretter SPK) har følgende merknader til forslaget.

De statlige universitetene og høyskolene er i dag en del av staten. En konsekvens av dette er at de ansatte er medlem i SPK. De er gjennom dette medlemskapet sikret alders-, uføre- og etterlattepensjon. Videre er de gjennom sitt medlemskap med i den såkalte Overføringsavtalen som SPK har inngått med statlige og kommunale tjenstepensjonsordninger. I forhold til de ansatte innebærer denne avtalen at skifte av stilling innenfor den offentlige sektor pensjonsmessig blir behandlet som om vedkommende var medlem i den samme pensjonsordningen hele tiden. Dette er en fordel for arbeidstakerne. Overføringsavtalen har imidlertid ikke størst betydning for den medlemsgruppen utredningen gjelder, siden ansatte i denne sektoren stort sett er medlemmer av Statens Pensjonskasse enten de arbeider ved universiteter, høyskoler, forskningsinstitusjoner, eller i det private eller offentlige skoleverk.

Flertallet i Ryssdal-utvalget foreslår at de statlige universitetene og høyskolene skal omdannes til egne rettssubjekter i form av selveiende institusjoner. Dersom dette skjer, vil ikke lenger universitetene og høyskolene være en del av staten. En konsekvens av dette er at universitetene og høyskolenes rett og plikt til medlemskap i SPK vil opphøre. Universitetene og høyskolene vil da – forutsatt at de fortsatt ønsker å ha en pensjonsordning for sine ansatte – stå fritt til å velge hvor de skal ha sin pensjonsordning. De kan søke om fortsatt medlemskap i SPK, de kan opprette en egen pensjonskasse eller de kan tegne en kollektiv pensjonsforsikringsavtale i et livsforsikringsselskap.

Forutsatt at Ryssdal-utvalgets flertall får gjennomslag for sitt forslag til ny organisasjonsform for de statlige universitetene og høyskolene, vil SPK tilrå at universitetene og høyskolene får fortsette sitt medlemskap i SPK. Årsaken til dette er at tilnærmet alle ansatte i skole- og forskningssektoren i dag er medlem i SPK. Man kan derfor si at denne sektoren har en profesjonsbasert pensjonsordning i SPK. Dette er en betydelig fordel for de ansatte ved universitetene og høyskolene, noe som igjen har sammenheng med at mange arbeidstakere arbeider i den samme sektoren hele sitt yrkesliv. At universitetene og høyskolene fortsetter sitt medlemskap i SPK, vil derfor sikre kontinuitet i de ansattes pensjonsforhold. En motsatt løsning - at universitetene og høyskolene - flytter ut av SPK, vil medføre en reduksjon i de rettighetene som de ansatte har opparbeidet.

Vi har erfaring for at det, hvis det er aktuelt å skifte pensjonsordning, kan være uklokt å gjøre dette samtidig med at en virksomhet omorganiseres. Det er gjerne særlig i tiden etter at en formell omorganisering er gjennomført, behov for å foreta endringer også i den reelle organiseringen av virksomheten. Flere arbeidstakere enn vanlig vil søke seg bort, og det kan være aktuelt med innstramminger i arbeidsstokken på en del områder. Det er akkurat i denne fasen viktig å få videreført den fleksible pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse. Dette kan tale for at en eventuell omlegging av pensjonsordningen skjer noen tid etter omleggingen, eller at den i begrenset utstrekning gjennomføres for arbeidstakerne som da er tilsatt ved universitetene.

Med vennlig hilsen

Ole Chr. Moen

Biørn Bogstad